

KÖZIGAZGATÁSI AKADÉMIA

KÖZIGAZGATÁSI
AKADÉMIA

A főváros kétszintű szabályozási modellje

Dr. Szegvári Péter

NEMZETI
KÖZIGAZGATÁSI
INTÉZET

NEMZETI
KÖZSZERZÉSEK
ÉS HAJRÁSZÁLLÁSOK

MAGYAR
KÖZIGAZGATÁS

Tartalomjegyzék

- A fővárosra vonatkozó szabályozási modellek története 1990-től napjainkig
- A fővárosi önkormányzati rendszer szabályozására vonatkozó koncepcionális javaslatok
- A fővárosi kétszintű önkormányzati rendszer szabályozásának sajátosságai a hatályos jogban
- A fővárosi önkormányzatok eltérő funkciói és feladatai
- A főváros és kerületei rendeletalkotása

A fővárosi közigazgatási rendszer 1990-1994

- Alkotmány és az Önkormányzati törvény *kétszintű önkormányzati és közigazgatási* struktúrát alakít ki
- A „fővárosi törvény” (1991) konszenzusos modellje: „*erős kerületek – gyenge főváros*” és „*közmegegyezéses forráselosztás*”
- Fővárosi Közgyűlés 66 + 22 tagú és a főpolgármestert / kerületi polgármestereket közvetetten választják: „*többségi elvű választási rendszer*”

Reform-elképzelések 1992

„Budapest – egy város” modell

„Aktív kerület - erős főváros” modell

„City – koncepció”

A fővárosi közigazgatási rendszer 1994-2010

- *Kétszintű rendszer fenntartása*
- Fővárosi törvény helyett az önkormányzati törvényben: „*gyengébb kerületek – erősebb főváros*”
- Fővárosi Közgyűlés *66 / 33 tagú* és a főpolgármester / polgármesterek közvetlen választása: „*konszenzuális választási modell*” és „*fővárosi dominanciájú forráselosztás*”

Koncepcionális javaslatok 2011

- Két modell-változat
  - „Egyszintű önkormányzat – kétszintű igazgatás”
    - „Kétszintű önkormányzat – konszenzuális elemekkel”
- Fővárosi törvény
- Budapest Fejlesztési Tanács (FKT mintájára)
- Fővárosi Fejlesztési Alap
- Tervszerződés bevezetése

A főváros funkciói

Települési önkormányzati funkciók

Területi önkormányzati és közigazgatási funkciók

Regionális és térségi fejlesztési funkciók

Országos funkciók

Európai Metropolis funkciók

A fővárosi és a kerületi önkormányzatok jogállása és feladatai

- Kétszintű önkormányzati rendszer azonos jogállással, de eltérő feladat és hatáskörrel
- Települési önkormányzati feladatok címzettje a kerületi önkormányzat, kivéve a főváros egészét és a több kerületet érintő feladatokat
- A fővárosi önkormányzat települési és területi önkormányzati feladatokat is ellát, illetve országos szerepköréhez kapcsolódó feladatai is vannak

A fővárosi önkormányzat területi önkormányzati feladatai

- A főváros egészét érintő területfejlesztési feladatok
- A főváros térségét (agglomerációját) érintő területfejlesztési feladatok
- A főváros regionális területfejlesztési feladatai
- A főváros országos és európai városhálózati szerepköréhez kapcsolódó területpolitikai feladatok

KÖZIGAZGATÁSI AKADÉMIA

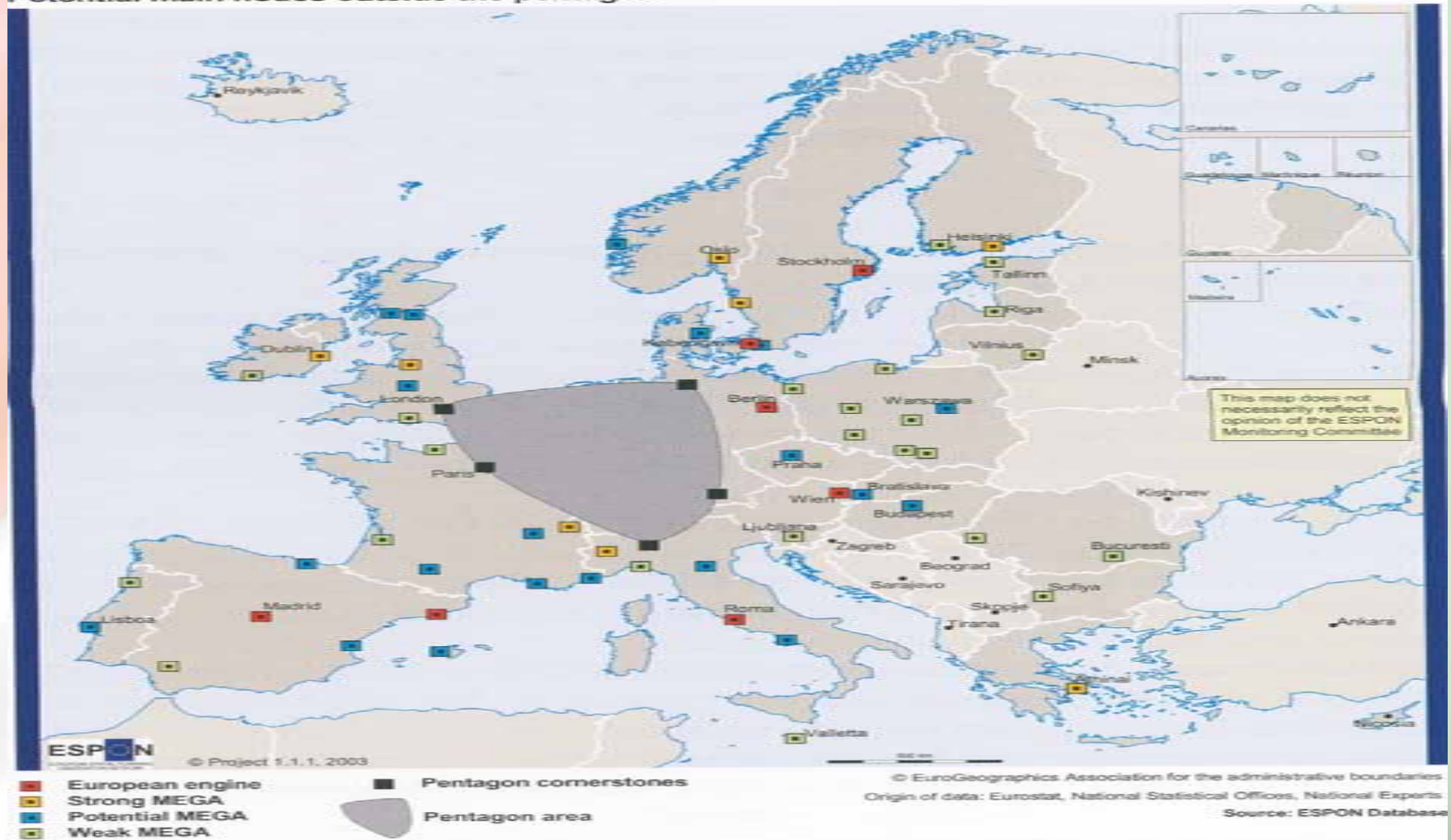
Magyarország megyéi és tervezési-stratégiai régiói (1998)

Potenciális metropolis térségei

Potential main nodes outside the pentagon

A főváros és kerületei rendeletalkotása

- A feladatok meghatározásáról szóló törvény határozza meg a rendeletalkotási jogkört a főváros és kerületei esetében
- Jelenleg kétszintű szabályozás is létezik a településrendezési szabályozásoknál
- Speciális szabályozás létezik a helyi adók és a forrásmegosztás tekintetében

A gazdálkodás speciális szabályai

- Helyi adóztatás joga a fővárosi és kerületi önkormányzatokat is megilleti törvényi rendelkezések alapján
- A fővárosi és kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztás szabályozása speciális törvényi előírások alapján történik

A területszervezési eljárások specialitásai a fővárosban

- Kerületi tagozódás megváltoztatását a kerületi önkormányzatok kezdeményezhetik a fővárosi és az érintett további kerületi önkormányzat véleményezésével, helyi népszavazással megerősítve
- Budapestből történő kiválást és csatlakozást helyi népszavazással megerősítve kezdeményezhetik az önkormányzatok a megyei önkormányzat véleményezésével
- Kormány is kezdeményezheti a helyi népszavazás költségének viselésével

A fővárosi önkormányzatok érdekképviselete

- Fővárosi Önkormányzat önállóan a kerületek bevonásával
- Országos érdekképviselet útján

KÖZIGAZGATÁSI AKADÉMIA

**Köszönöm a
figyelmet!**

Dr. Szegvári Péter